

EP dreigt deskundigen te vergeten: Payoke reageert op het rapport van de commissie voor vrouwenrechten en gendergelijkheid Europees Parlement

27 juni publiceerde de commissie voor vrouwenrechten en gendergelijkheid (FEMM) van het Europees Parlement een [persbericht](#) om het [rapport](#) aan te kondigen dat ze aannamen over de regulering van sekswerk in de EU. Het rapport en zeker ook het persbericht wijzen op een zeer zorgelijke neiging om sekswerk en seksuele uitbuiting gelijk te stellen.

Deze gelijktrekking is niet alleen onjuist maar ook gevaarlijk, vooral voor de sekswerkers die men pretendeert te willen redden door hen als slachtoffer van uitbuiting te kenmerken. Als we sekswerkers willen helpen moeten we misschien beginnen met ze in gesprek te gaan en te luisteren naar hun behoeftes, ervaringen en kennis van zaken.

Deskundigen aan het woord

[Sekswerkers werden niet \(voldoende\) gehoord](#) in de ontwikkeling van het rapport. [Zij geven aan](#) dat de criminalisering het moeilijk maakt om zichzelf te beschermen tegen misbruik en via aangifte hun (arbeids)rechten af te dwingen. Door het werk te criminaliseren kunnen ze immers geen klachten indienen zonder zichzelf kwetsbaar te maken voor vervolging.

Het 'Nordic model' is een poging om dit probleem te ontlopen. Sekswerk blijft illegaal maar sekswerkers zelf worden gedoogd en niet vervolgd, in de plaats richt justitie zich op het actief vervolgen van de klant. Het criminaliseren van de gebruiker, waartoe ook het persbericht van de FEMM-commissie oproept, behoudt het stigma op sekswerk. Er zijn geen betrouwbare data die tonen dat dit Nordic model mogelijke negatieve effecten van sekswerk op de sekswerkers en de maatschappij als geheel tegengaat of dat het bijdraagt aan verbetering van detectie en ondersteuning van slachtoffers van uitbuiting.

Het criminaliseren van de gebruiker dwingt sekswerkers om grotere risico's te accepteren om de verborgenheid van de klant te waarborgen. Ook verhoogt het de drempel voor sekswerkers om aangifte te doen van misbruik omdat men zo klanten en dus inkomen kan verliezen, terwijl de toegang tot hun rechten nog altijd even beperkt is. Het maakt het leven als sekswerker dus gevaarlijker in plaats van veiliger.

Door het in stand houden van het stigma blijft sekswerk een verborgen transactie en die verborgenheid maakt het juist moeilijker om misbruik en uitbuiting te detecteren en aan te pakken.

Rol van de klant

Uiteraard moeten ook klanten van sekswerkers bijdragen aan de veiligheid van het beroep en de detectie van uitbuiting. Dit zou volgens ons ook nog veel meer gestimuleerd kunnen worden op online platformen en locaties waar seks wordt aangeboden. Maar het illegaal maken van het kopen van seks zal dit juist afremmen. Klanten zullen zichzelf immers moeten aangeven om misbruik en uitbuiting te kunnen melden.

Aanpakken van seksuele uitbuiting

Als criminalisering van gebruikers niet werkt, wat werkt dan wel? Wanneer we kijken naar de volwassen slachtoffers van seksuele uitbuiting waar wij als organisatie mee werken, dan zit het probleem van uitbuiting niet in de relatie tussen aanbieder en klant, het is de uitbuiters die het slachtoffer dwingt om het lichaam aan te bieden.

Om uitbuiting aan te pakken moeten slachtoffers op de hoogte zijn van hun rechten en bij machte zijn om deze af te dwingen. Door sekswerk een beroep te maken, krijgen de sekswerkers toegang tot de rechten die alle werknemers of zelfstandigen hebben en ook tot de manieren om deze rechten af te dwingen.

De keuze die ons land vorig jaar maakte om sekswerk te decriminaliseren is dan ook de beste manier om sekswerkers de mogelijkheid te geven om hun mensen- en arbeidsrechten af te dwingen. Het is ook een goede manier om hulpverleners en inspectie meer toegang te bieden tot sekswerkers, waardoor de detectie van uitbuiting en ondersteuning van slachtoffers van uitbuiting te verbeteren.

Sekswerk blijft natuurlijk wel een beroep met reëel gevaar om in aanraking te komen met uitbuiting en extra controle door inspectie is dan ook zeker zinvol. Net zoals dit zinvol is voor massage- en nagelsalons, bouwwerken, seizoensarbeid en de vleesverwerkingsindustrie.

Oproep Belgische regering en leden van het Europees Parlement

Wij roepen onze regering en alle Belgische leden van het Europees Parlement op om zich te verzetten tegen dit rapport en de framing die het persbericht kiest omdat het sekswerkers negeert, bedreigt en de vooruitgang die gemaakt werd in België teniet zou doen.

Om slachtoffers van uitbuiting te helpen roepen we op om (1) in te zetten op sensibilisering van politie, inspectie en magistratuur over wat mensenhandel is en wat het niet is; (2) voldoende middelen te voorzien voor de detectie van slachtoffers en de vervolging van daders; (3) voldoende middelen te voorzien voor de veilige opvang en begeleiding van slachtoffers om re-victimisatie te vermijden; (4) algemene preventie te stimuleren door alle personen op het Belgisch grondgebied te informeren over hun mensen- en arbeidsrechten en toegang te bieden tot hulpverlening.

Over Payoke

Payoke begeleidt slachtoffers van mensenhandel; strijdt tegen alle vormen van mensenhandel; en laat recht doen gelden. Nog te vaak worden wij als organisatie die staat voor de ondersteuning van slachtoffers van mensenhandel, aangesproken als vertegenwoordiger van sekswerkers. Mogelijks komt dit mede door onze ontstaansgeschiedenis als eerste organisatie die in gesprek ging met sekswerkers in het Antwerpse schipperskwartier.

Intussen zijn er echter organisaties die echt gespecialiseerd zijn in de ondersteuning van sekswerkers, uiteraard het sekswerkerscollectief Utsopi, maar ook Violet in Vlaanderen. Zij werken met en voor sekswerkers, wij enkel met de slachtoffers van uitbuiting. Wanneer het gaat over wet- en regelgeving over sekswerk moeten zij het eerste aanspreekpunt zijn. Wij zullen altijd meedenken over manieren om uitbuiting zo snel en goed mogelijk te detecteren en slachtoffers een goede, menselijke begeleiding te bieden, maar onze expertise stopt waar uitbuiting stopt.

